

Sygn. akt: IV RC 526/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Gdańsk, dnia 19 października 2015 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewa Szczutowska

Protokolant: Joanna Stobińska

po rozpoznaniu w dniu 05 października 2015 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa D. B.

przeciwko A. B.

o podwyższenie alimentów,

I oddala powództwo,

II odstępuje od obciążania stron kosztami postępowania, w tym w zakresie kosztów zastępstwa procesowego pozwanego.

na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt: IV RC 526/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 czerwca 2014 roku powódka D. B. wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego A. B. wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 20 maja 2013 roku, sygn. akt IV RC 650/12 na rzecz powódki z kwoty po 150 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie, płatnych do dnia 10-tego każdego miesiąca z góry wraz z odsetkami ustawowymi w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu wskazano, że wyrokiem z dnia 20 maja 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt IV RC 650/12 Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe zasądził od pozwanego A. B. ma rzecz powódki D. B. alimenty w kwocie 150 zł miesięcznie. Sytuacja majątkowa i zdrowotna powódki od dnia wydania wyroku zasądzającego alimenty uległa pogorszeniu. Z uwagi na żądanie pozwanego A. B. do partycypowania w kosztach utrzymania lokalu mieszkalnego wydatki powódki wzrosły. Wzrosły także wydatki na leczenie oraz wyżywienie z uwagi na specjalną dietę cukrzycową. Powódka wskazuje, że sama utrzymuje w czystości całe mieszkanie, więc wymaga to większych nakładów finansowych. Powódka nie korzysta z żadnych rozrywek kulturalnych, nie stać jej na fryzjera, zabiegi kosmetyczne czy rehabilitację. Powódka nie korzysta także z wyjazdów do sanatorium ze względów finansowych. Niekiedy brakuje jej środków na przejazdy komunikacją miejską.

(**pozew** : k. 2-3)

W odpowiedzi na pozew, pozwany A. B., działając przez pełnomocnika profesjonalnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że wyrokiem z dnia 20 maja 2013 roku Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 150 zł miesięcznie, wskazując że ustalenie tej kwoty umożliwi powódce stosunkowy udział w kosztach mieszkaniowych. W ocenie pozwanego powódka nie wykazała, aby nastąpiło istotne zwiększenie się możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Po pierwsze wskazano, że powódka nie wykazała, by jej stan zdrowia uległ poważnemu pogorszeniu od czasu uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Powódka nie przedstawiła bowiem żadnej dokumentacji. Gdyby faktycznie chorowała na inne choroby niż wcześniej to by to wykazała. Wskazano, że nieprawdziwe są także twierdzenia powódki, że sama utrzymuje w czystości całe mieszkanie. Powódka nie ma bowiem wstępu do pokoju pozwanego, a pomieszczenia wspólne są także sprzątane przez pozwanego. Wskazano, że poprzednio alimenty zostały orzeczone, by powódka mogła partycypować w kosztach utrzymania mieszkania. Tymczasem powódka od września 2012 roku nie uiszcza żadnej kwoty na poczet czynszu mieszkalnego. Pozwany wskazuje także, że istotą obowiązku alimentacyjnego nie jest dostarczanie przez zobowiązanego środków na rozrywki uprawnionego tylko zapewnienie uprawnionego środków niezbędnych do zaspokojenia potrzeb. Dodano, że jeżeli powódka pragnie wyjazdów i rozrywki to powinna podjąć zatrudnienie. Pozwany wskazał, że choruje na liczne schorzenia, tj. nadciśnienie, zaburzenia gospodarki lipidowej, wrzody żołądka, refluks, zespół pozakrzepowy podudzia prawego oraz problemy kardiologiczne. Pozwany przeszedł dwa zawały serca. Na leki i wizyty lekarskie wydaje około 300 zł miesięcznie. Pozwany pokrywa wszystkie koszty związane z utrzymaniem mieszkania, gdyż powódka od września 2012 roku nie uiszcza żadnych należności czynszowych. Powódka niekiedy uiszcza jakąś należność za energię elektryczną. Pozwany spłaca także kredyt w wysokości 657 zł. Koszty utrzymania pozwanego to obok kosztów mieszkaniowych wynoszących około 530 zł. Do tej kwoty należy doliczyć ratę kredytu 657 zł, wydatki na leki 300 zł, wyżywienie 450 zł, środki czystości, higieny, odzież, komunikacja miejska 200 zł, telefon 100 zł, inne wydatki 50 zł. Ponadto pozwany jest zobowiązany do uiszczania powódce alimentów w kwocie 150 zł. Daje to kwotę około 2437 zł, tymczasem tytułem świadczenia emerytalnego pozwany otrzymuje kwotę 2346 zł.

(**odpowiedź na pozew** : k. 45-47)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 14 października 2010 roku w sprawie II C 2761/09 orzeczono pomiędzy stronami rozwód z winy obu stron. Powództwo D. B. o alimenty od byłego męża zostało wówczas oddalone. Apelacje od powyższego wyroku oddalono wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie I ACa 167/11.

(**dowód** : akta sprawy II C 2761/09; wyrok SO w Gdańsku wraz z uzasadnieniem: k. 308-318; wyrok SA w Gdańsku wraz z uzasadnieniem: k. 373-380)

Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 20 maja 2013 roku, w sprawie o sygnaturze IV RC 650/12 zasądzono od pozwanego na rzecz powódki tytułem alimentów po 150 zł miesięcznie począwszy od dnia 17 października 2012 roku.

W chwili ostatniego orzeczenia o alimentach powódka miała 61 lat. Otrzymywała emeryturę w kwocie 638,28 zł. Nie pracowała. W 1999 roku zachorowała na raka szyjki macicy, pozostawała więc pod opieką onkologa, a także pulmonologia i urologa. Leczyła się na nadciśnienie oraz nawracające stany zapalne ucha. Powódka zamieszkiwała wraz z byłym mężem i 39-letnim synem. Udział powódki w kosztach mieszkaniowych wynosił 150 zł. Powódka nieregularnie opłacała swój udział w kosztach mieszkaniowych. W spółdzielni powstawało zadłużenie. Usprawiedliwione koszty utrzymania powódki wynosiły około 900 zł.

Pozwany miał 60 lat. Otrzymywał emeryturę w kwocie 2200 zł netto. Pozwany leczył się na zakrzepicę. Miał także wrzody żołądka i nadciśnienie. Przyjmował leki za kwotę około 200 zł.

(**dowód** : akta sprawy IV RC 650/12)

Obecnie powódka ma 63 lata. W dalszym ciągu zamieszkuje wraz z pozwanym w mieszkaniu, które stanowi ich współwłasność. Syn stron wyprowadził się z mieszkania we wrześniu 2014 roku. Na koszty mieszkaniowe składają się – czynsz w kwocie 450 zł miesięcznie, telewizja w kwocie 44 zł miesięcznie, telefon stacjonarny w kwocie 55 zł miesięcznie, energia elektryczna w kwocie 140 zł miesięcznie. Dodatkowo powódka ponosi opłatę za telefon komórkowy w kwocie 17 zł miesięcznie. Sama, w całości uiszcza opłatę za telefon stacjonarny, ponieważ pozwany z niego nie korzysta. Utrzymuje się z emerytury w kwocie 715 zł. Powódka otrzymuje od pozwanego 150 zł alimentów, które są jej przekazywane przez komornika.

Powódka, od rozwodu w 2012 roku, nie czyni żadnych opłat za mieszkanie. Wskazuje, że jej na to nie stać. Od 2013 roku pozwany ponosi całość kosztów utrzymania mieszkania. Powódka jednorazowo, w czerwcu 2014 roku, uiściła opłatę za energię elektryczną w kwocie 300 zł. Wówczas konieczne było uiszczenie zaległości, gdyż odłączono prąd w mieszkaniu. Powódka otrzymała wsparcie z Fundacji (...), które umożliwiło jej opłatę tej zaległości.

Powódka posiada konto w banku (...), do którego ma kartę debetową. Zadłużenie wynosi obecnie około 500 zł.

Powódka w żaden sposób nie dorabia do emerytury. Od choroby nowotworowej nie podjęła żadnej pracy, gdyż najpierw przebywała na rencie, a obecnie na emeryturze. Do 2012 roku posiadała orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy.

Powódka cierpi na szereg schorzeń – m.in. cukrzycę, nadciśnienie, problemu z układem trawiennym, schorzenia kręgosłupa. Powódka bierze leki na te schorzenia – miesięczny koszt leków to około 100 zł. Są to leki na cukrzyce, leki przeciwbólowe i przeciwzapalne. W związku z chorzeniem kręgosłupa od 6 do 17 sierpnia 2015 roku powódka chodziła na rehabilitację. Mimo to powódka odczuwa coraz większe dolegliwości związane z bólem kręgosłupa. Powódka ma także problemy ze wzrokiem. Powódka pozostaje pod stałą opieką szeregu lekarzy specjalistów, m.in. pulmonologa, gastrologa, diabetologa.

(**dowód** : zeznania powódki: k. 92v, k. 207-208; zeznania pozwanego: k. 216-217; PIT-40A: k. 7, k. 27; zaświadczenie: k. 8, k. 26, k. 110; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji: k. 91; orzeczenie: k. 112; dokumentacja medyczna: k. 116-122, k. 128; wezwanie: k. 123-124; zaświadczenie: k. 125; faktura: k. 129-154)

Pozwany ma obecnie 64 lata. Obecnie otrzymuje emeryturę w kwocie 2340 zł. Nie posiada dodatkowych źródeł dochodu. Pozwany posiada konto z banku (...) SA z kartą debetową. W razie potrzeby korzysta z możliwości posiadania debetu. Pozwany spłaca kredyt w kwocie 30 tysięcy złotych. Rata wynosi 700 zł miesięcznie. Do spłaty pozostało 25 tysięcy złotych. Pozwany uiszcza całość kosztów związanych z mieszkaniem. Dodatkowo ma na utrzymaniu dwa telefony komórkowe – jeden swój, drugi wnuczki. Pozwany uiszcza także podatek od nieruchomości oraz pokrywa koszty wszystkich koniecznych napraw w mieszkaniu.

Pozwany jest pod stałą opieką szeregu lekarzy specjalistów: kardiologa, urologa, chirurga, diabetologa. W 2013 roku i w 2014 roku przeszedł zawał serca. Bierze leki na swoje schorzenia. Miesięczny koszt zakupu leków to około 200-300 zł. Pozwany ma problemy z prostatą od 2012 roku, od 2002 roku choruje na zakrzepicę. Musi używać pończochę uciskową, której koszt to 140 zł – starcza ona pozwanemu na dwa miesiące. Pozwany choruje także na cukrzycę i nadciśnienie.

Pozwany wydaje około 500 zł miesięcznie na wyżywienie, kupuje bilet miesięczny na komunikację miejską za 51 zł miesięcznie. Na środki higieny wydaje około 50 zł miesięcznie, tyle samo wydaje na środki czystości.

(**dowód** : zeznania pozwanego: k. 93, k. 216-218; PIT-37: k. 50-53; PIT-40A: k. 54-55; decyzja: k. 56-57; dokumentacja medyczna: k. 62-67, k.195-201; wydruk wypłat: 70-71; faktura: 72-74, k. 189-194; dowód potwierdzenia wpłaty: k. 75; zawiadomienie o wysokości rat: k. 76)

Pomiędzy stronami postępowania występuje silny konflikt. Nie komunikują się ze sobą, pomimo iż zamieszkują w jednym mieszkaniu. Powódka nie pozwala pozwanemu korzystać ze swojej lodówki i obawia się on, że będzie musiał kupić własną. Strony zamykają swoje pokoje na klucze. Pozwany zajmuje większy pokój z balkonem, powódka mniejszy. Powódka ma prawo korzystać z balkonu, ale w praktyce nie ma takiej możliwości. Pomiędzy stronami istnieje także spór odnośnie sprzątanania mieszkania. Strony wzajemnie się oskarżają o pozostawianie nieporządku w częściach wspólnych mieszkania. Strony wspólnie pojechały samochodem swojego syna na I komunię świętą wnuczki. Pozwany zgodził się, by powódka jechała z nim, ale kazał jej siedzieć na tylnym siedzeniu i się nie odzywać.

(**dowód** : zeznania pozwanego: k. 93, k. 216-218; zeznania powódki: k. 92v, k. 207-208)

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego. Sąd oparł się na treści dokumentów urzędowych załączonych do akt sprawy, gdyż zostały one sporządzone przez uprawnione do tego organy, w sposób przepisany prawem. Sąd dał również wiarę dokumentom prywatnym złożonym przez strony na potrzeby niniejszej sprawy. W ocenie Sądu stanowią one wiarygodne źródło zawartych w nich informacji, a żadna ze stron nie podważyła ich autentyczności. Zaznaczyć należy, że paragony nie są dowodem, gdyż nie wynika z nich, kto poniósł ten wydatek i czy był to wydatek poniesiony przez stronę. Sąd dał wiarę także zeznaniom pozwanego i powódki w zakresie, w jakim były one spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie w innych przeprowadzonych dowodach.

W ocenie Sądu roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie w części.

Stosownie do treści art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Od ustalenia renty alimentacyjnej w kwocie po 150 zł miesięcznie do daty wystąpienia z pozwem o podwyższenie alimentów minęły dwa lata.

W dacie ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego uzasadnione koszty utrzymania powódki wynosiły około 900 zł. Powódka zamieszkiwała wraz synem i byłym mężem, ale nie uiszczala stosunkowego udziału w kosztach mieszkaniowych. Powódka pozostawała pod opieką onkologa, a także pulmonologia i urologa. Leczyła się na nadciśnienie oraz nawracające stany zapalne ucha. Pozwany natomiast otrzymywał emeryturę w kwocie 2200 zł netto. Pozwany leczył się na zakrzepicę. Miał także wrzody żołądka i nadciśnienie. Przyjmował leki za kwotę około 200 zł.

Obecnie otrzymuje emeryturę w kwocie 715 zł. W dalszym ciągu pozostaje pod opieką szeregu lekarzy specjalistów. Skarży się na pogłębiające się schorzenie kręgosłupa. W związku z wyprowadzką syna z mieszkania stron wzrósł udział powódki w kosztach mieszkaniowych. Jednakże powódka, pomimo orzeczenia alimentów od pozwanego, w dalszym ciągu nie uiszcza kosztów mieszkaniowych.

Zgodnie z art. 60 § 1 k.r.o. „małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzionego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.”

Zmianę stosunków w rozumieniu cytowanego wyżej przepisu art. 138 k.r.o. uzasadniają tylko zmiany dotyczące przesłanek konkretyzacji autorytatywnej stosunku alimentacyjnego, tj. tych przesłanek, które spowodowały taką a nie inną konkretyzację autorytatywną danego stosunku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się

zwłaszcza zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji. Zachodzi zawsze potrzeba zachowania rozsądnej równowagi pomiędzy zaspokajaniem potrzeb uprawnionego a poziomem życia zobowiązanego. Jednocześnie dziecko ma prawo do utrzymywania stopy życiowej na równi z rodzicami.

Wskazać należy na okoliczność, iż Sąd nie opiera się tylko na osiągniętych przez pozwanego dochodach, ale ocenia jego możliwości zarobkowe. W dacie orzekania o alimentach pozwany otrzymywał emeryturę w kwocie 2200 zł. Obecnie emerytura pozwanego wynosi 2340 zł. Wskazać należy więc, że nastąpił niewielki wzrost świadczenia przyznanego pozwanemu. Jednakże, podkreślić należy, że w związku z wyprowadzką syna stron z mieszkania wzrósł stosunkowy udział pozwanego w kosztach mieszkaniowych, gdyż obecnie winien uiszczać połowę tych kosztów. Pokreślić także należy, że pozwany – mimo tego co wskazano wyżej – utrzymuje mieszkanie w całości, w związku z faktem, iż od rozvodu powódka nie uiszcza żadnych opłat z wyjątkiem jednorazowej wpłaty w związku z zaległością za energię elektryczną. Wskazać także należy, że stan zdrowia pozwanego stopniowo się pogarsza, przeszedł dwa zawały, pozostaje pod opieką szeregu lekarzy specjalistów i przyjmuje leki, które w sumie kosztują go około 300 zł miesięcznie. Nadto, w związku z zakrzepicą zobowiązany jest używać pończochy uciskowej, której koszt to 140 zł. Jedna sztuka wystarcza na około 2 miesiące.

Odnośnie kosztów utrzymania powódki to w ocenie Sądu nie uległy one znaczącemu wzrostowi. Powódka otrzymuje wówczas około 75 zł wyższe świadczenie emerytalne niż w momencie poprzedniego orzeczenia o alimentach. Nieznacznie wzrósł, tak jak w przypadku pozwanego, jej stosunkowy udział w kosztach mieszkaniowych. Jednakże wskazać należy, że od 2012 roku powódka nie uiszcza opłat związanych z mieszkaniem, pomimo iż w uzasadnieniu orzeczenia w 2013 roku wskazano, że zasądzona od pozwanego kwota alimentów umożliwi powódce uiszczanie stosownej kwoty tytułem opłat mieszkaniowych.

W świetle powyższego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie uzasadnia uwzględnienia pozwu, gdyż, w ocenie Sądu, nie doszło do takiej zmiany stosunków, która uzasadniałaby podniesienie alimentów od pozwanego na rzecz powódki. Nie ma znaczenia tu fakt, że rzeczywiście nastąpił niewielki wzrost usprawiedliwionych potrzeb powódki, oraz nieznaczny wzrost świadczenia emerytalnego przyznanego pozwanemu. Pokreślić bowiem należy, że pozwany, uiszczając całość kosztów związanych z mieszkaniem, a także przekazując powódce – przez komornika alimenty – faktycznie przekazuje na rzecz powódki większą kwotę niż orzeczoną poprzednim wyrokiem. Nadto pokreślić należy, że pomimo zasądzenia alimentów powódka nie zaczęła przyczyniać się do utrzymywania mieszkania, które zajmuje wspólnie z pozwanym. Nadto wskazać należy, że stan zdrowia pozwanego – przebyte dwa zawały, zaawansowana zakrzepica – uzasadniają ponoszenie przez niego coraz większych kosztów związanych z leczeniem i zakupem leków.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu, nie doszło do zmiany ani po stronie uzasadnionych kosztów utrzymania powódki, ani po stronie możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, która uzasadniałaby podwyższenie alimentów orzeczonych przez tut. Sąd w 2013 roku.

Wobec powyższego Sąd w punkcie I sentencji wyroku oddalił powództwo o podwyższenie alimentów jako niezasadne na podstawie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 60§ 1 k.r.o. stosowanych *à contrario*.

W punkcie II orzeczono o kosztach sądowych na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 102 k.p.c. w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) i odstąpiono od obciążania stron kosztami postępowania.

na oryginale właściwy podpis